

دیدگاه»
دکتر احمد آرایی‌نژاد»

صدای پرستاران را بشنویم

شغل پرستاری از جمله مشاغل مقدسی است که مرتبه معنوی و روحانی بالایی دارد. نقل‌قولی از مرحوم علامه طباطبایی وجود دارد که ایشان می‌فرمایند: «حاضرَم ثواب ۷۰ سال عبادتم را با یک شب پرستاری از بیمار معاوضه کنم». همچنین در روایت دیگری داریم که هر کس‌ی جان انسانی را نجات دهد، جان همه مردمان دنیا را نجات داده است. مجموع این اظهارنظرهای معنوی نشان از قداست شغل پرستاری دارد و اینکه این شغل تا چه حد از منظر معنوی جایگاه برجسته‌ای دارد.

اما جدا از جایگاه معنوی و برجسته شغل پرستاری، پرستار در میدان عمل هم نقش به‌سزایی دارد و در نبودش کار پزشکی معطل می‌ماند. پرستار یک نیروی حیاتی برای مراکز درمانی است که دلسوز بیمار است و بیشتر از همه اعضای کادر درمان، پای درددل بیمار می‌نشیند.

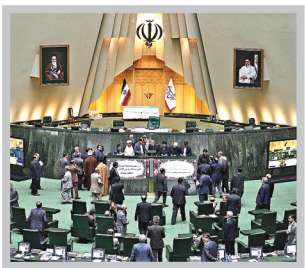
با وجود چنین جایگاه حیاتی، شاهد هستیم که تاکنون نتوانسته‌ایم عدالت در پرداختی‌ها را آن گونه که باید و شاید در مشاغل مرتبط با نظام سلامت برقرار کنیم، از منظر علمی، باید ابتدا نقش هر نیرو در بسته خدمات درمانی تعریف شود و متناسب با خدمتی که نیرو ارائه می‌دهد، حقوق و دستمزدش تعیین شود، اما در کشور ما چنین تعریف دقیقی از فعالیت ارائه‌دهندگان خدمات نظام سلامت وجود ندارد. مثلاً گاهی شاهد هستیم که برای خاموش کردن اعتراض برخی گروه‌های شاغل در نظام سلامت، دستمزدهای آن‌ها بالاتر می‌رود، اما برای گروه دیگری که اعتراض نکرده‌اند و یا اعتراض‌شان به جایی نرسیده، افزایش دستمزدها دیده نمی‌شود. در حالی که باید بدون توجه به اعتراض‌ها، فرآیندی علمی و عادلانه تعریف کنیم تا هر گروه از ارائه‌دهندگان خدمات درمانی به‌حق و حقوق قانونی‌شان برسند.

شرایط فعلی باعث شده بین صنف‌های مختلف در نظام سلامت، رقابتی اقتصادی ایجاد شود و هر گروه تلاش کند به هر نحوی که شده منابع بیشتری را از نظام سلامت به گروه خود اختصاص دهد. این رقابت اقتصادی، آرامش مشاغل مختلف در حوزه نظام سلامت را به هم می‌زند و دود آن در نهایت به چشم مردم و بیماران خواهد رفت. در چنین اوضاع و احوالی که تعریف درست و علمی از خدمات مشاغل مختلف در نظام سلامت مطرح نشده است، بسیاری از پرستاران نسبت به دریافتی‌هایشان گالایه‌مندند. فقط عشق و علاقه به خدمت است که بسیاری از پرستاران فعلی را سر پا نگه می‌دارد، و گرنه میزان پرداختی‌ها به پرستاران به‌تنهایی نمی‌تواند عامل ماندگاری آن‌ها در مراکز درمانی باشد. به‌خصوص اگر پرستار با پزشک عمومی بخواد درآمدش را با درآمد‌های سنگین برخی پزشکان متخصص و فوق تخصص مقایسه کند، انگیزه کار کردن از او گرفته خواهد شد.

به‌همین دلایل است که معتقدیم نباید فقط در روز پرستار به مشکلات این گروه خدوم توجه شود و پس از روز پرستار مشکلات آن‌ها به فراموشی سپرده نشود، بلکه لازم است در فرآیندی علمی و مستمر، مشکلات شغل پرستاری در ایران موشکافی شود و برای آن‌ها راه‌حل‌های منطقی پیدا کنیم.

به طور مثال، هم‌اکنون شاهد هستیم که قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری حدود هشت سال است که قابلیت اجرایی پیدا نکرده است، در حالی که انتظار می‌رود قوانین مصوب مجلس بی‌کم و کاست اجرا شود. برای اجرایی شدن این قانون و رفع بسیاری از مشکلات پرستاران، باید تعامل مثبتی بین وزارت بهداشت، دولت و مجلس اتفاق بیفتد تا مشکلات این صنف به دور از هیاهو و حاشیه و در فضایی کارشناسی و علمی مرتفع شود. تنها در صورتی که دولت و مجلس پاسخگو باشند و با همکاری هم تلاش کنند تا مشکلات پرستاران حل شود، می‌توان به آینده شغل پرستاری در ایران امیدوارتر بود.

واقعا برای بسیاری از کارشناسان نظام سلامت این سوال پیش آمده که چطور می‌شود هم کمبود پرستار داشته باشیم و هم هزاران پرستار ایرانی بی‌کار باشند؟ این دو مسئله کاملاً با همدیگر در تضاد و تناقض است. گنمان مشکلات و یا توجهی آن نمی‌تواند باری از دوش پرستاران ایرانی بردارد، بلکه باید با صداقت تمام ابتدا مشکلات را بپذیریم و سپس در پی رفع آن‌ها برآییم.

۴۰ درصد بیمارستان‌های دولتی بازسازی می‌خواهد

عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس با بیان اینکه اغلب بیمارستان‌ها در کشور قدمتی ۴۰ ساله دارند، گفت: «بیش از ۴۰ درصد بیمارستان‌های دولتی نیاز به بازسازی و نوسازی دارند» رسول خضری، نماینده مردم سردشت و پیرانشهر در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت، با یادآوری تأکید رئیس مجلس شورای اسلامی بر استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در حوزه سلامت، افزود: «واقعیت این است که به دلیل کمبود منابع مالی دولت، قادر نخواهیم بود میزان تخت‌های بیمارستانی را تأمین کنیم، هر سال بیش از ۴ تا ۵ هزار تخت بیمارستانی افزوده می‌شود، این در حالی است که امروزه بیش از ۳۰ هزار تخت بیمارستانی نیاز مراکز درمانی کشور است.»

پاسداشت روز پرستار

۰۶ | کتینه نو

سیمای خسته اما امیدبخش پرستاران

گزارش آتیه‌نواز حال‌وروز پرستاران ایرانی به بهانه روزی که متعلق به آن‌هاست

برای سال ۹۵ تنها مجوز استخدام هزار پرستار صادر شده. این تعداد مجوز استخدام این پیام را می‌رساند که در سال ۹۵ هم بیشتر مراکز درمانی کشور باید با مشکل کمبود پرستار کنار بیایند

خدمات پرستاری است که معاون پرستاری وزیر بهداشت به آن اشاره می‌کند؛ قانونی که در صورت اجرای موفق آن، عدالت در پرداختی‌ها را برای پرستاران به ارمغان خواهد آورد. همچنین در شرایطی که به گفته معاون پرستاری وزارت بهداشت، هم‌اکنون در کل کشور به ۱۰۰ هزار پرستار نیاز داریم، جعفری تأکید می‌کند: «برای سال ۹۵، فقط مجوز استخدام هزار پرستار صادر شده است. این تعداد مجوز استخدام حتی برای یک استان هم کافی نیست و این پیام را می‌رساند که در سال ۹۵ هم بیشتر مراکز درمانی کشور باید با مشکل کمبود پرستار

داستان جلد COVERSTORY

کتر بیایند.»

البته پیش‌تر قرار شد برای حل این مشکل از بخش خصوصی کمک گرفته شود و استخدام شرکتی پرستاران به عنوان راه‌حل این موضوع مطرح شد، ولی این عضو شورای عالی نظام پرستاری کشور عنوان می‌کند: «استخدام شرکتی پرستاران هم تاکنون نتوانسته باعث ترغیب پرستاران شود و پرستاران ترک کار کرده را به بیمارستان‌ها بازگرداند، زیرا در این شرکت‌ها تسهیلات و امنیت شغلی چندانی وجود ندارد و احتمال بیکاری پرستاران بالاست.» دکتر فرزاد فیروزی، مدیر درمان تأمین اجتماعی استان خراسان جنوبی، یکی از عمده دلایل مشکلات فعلی پرستاری در کشور را مدیریت نشدن جذب نیروهای پرستار می‌داند و به آتیه‌نو می‌گوید: «طی سالیان متوالی شاهد بوده‌ایم که در بسیاری از مراکز درمانی با مجوزهای استخدامی، پرستار کافی جذب نشده است، اما با همان مجوزهای استخدامی به جذب نیرو در بخش‌های پشتیبانی، انتظامات، کارپردازی، امور مالی،

با همان کمبودها و نارسایی‌ها مشغول ارائه خدمت است، اما از منظر سازمانی، توانی برای اصلاحات کلی سیستم ندارد.» او به آتیه‌نواز مشکلاتش می‌گوید و از آتیه شغلی که به آن

عشق می‌ورزد: «اغلب پرستاران در بخش‌های مختلف، به جای چندین پرستار کار می‌کنند و حتی گاهی به جای بهیار و همراه بیمار هم زحمت می‌کشند. به همین دلیل فرسودگی شغلی پرستاران بالاست و انگار خیلی زودتر از هم سن و سال‌هایمان پیر می‌شویم.» دریافتی این پرستار با تمام مزایای شغلی‌اش به ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان در ماه می‌رسد، اما خودش می‌گوید اگر کسی شیفت‌های سنگین ما را تجربه کرده باشد، می‌داند که واقعا این حقوق، پول عمر و جوانی ماست.

■ قوانین حمایتی خاک می‌خورد

دکتر یعقوب جعفری، عضو شورای عالی نظام پرستاری کشور، در گفت‌وگو با آتیه‌نو از منظر دیگری به دغدغه‌های پرستاران نگاه می‌کند و می‌گوید: «برخی قوانین فعلی برای حمایت از پرستاران سال‌هاست که به حال خود رها شده‌اند. مثلاً قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری حدود هشت سال است که مسکوت مانده و اجرا نشده است، در حالی که ما انتظار داریم حداقل قوانین مصوب مجلس برای حمایت از پرستاران بی‌چون و چرا اجرا شود. «تعرفه‌های خدمات پرستاری در حال حاضر در شورای عالی بیمه است و جلسات کارشناسی آن انجام شده و کارشناسان نیز در این جلسات شرکت داشته‌اند و این تعرفه‌ها در دستور کار است.» این‌ها آخرین اخبار از وضعیت اجرای قانون تعرفه‌گذاری

■ خیلی زود پیر می‌شویم

فائزه ملکوتی پرستار یکی از مراکز درمانی تأمین اجتماعی در همدان است که به قول خودش، احساس می‌کند تمام زندگی‌اش وقف بیماران شده است: «از آنجا که پرستاران بیشترین ارتباط را با بیماران دارند، هر مشکلی که در بیمارستان وجود داشته باشد، بیمار از چشم پرستار می‌بیند. در حالی که خود پرستار هم

■ بهمن حدادی»

■ خبرنگار سلامت

مهم‌ترین رویداد پرستاری امسال را باید بحث جذب دانشجوی پرستاری در بیمارستان‌ها و جذب کمک‌پرستاران در مراکز درمانی به شمار آورد، که هر دو با مخالفت بسیاری از پرستاران مواجه شدند. متولیان نظام سلامت قصد دارند برای حل مشکل کمبود پرستار به جذب دانشجوی پرستاری در بیمارستان‌ها اقدام کنند، اما مخالفان این طرح اعتقاد دارند اگر مسیر جذب

دانشجوی پرستاری مسیری غیر از دانشکده‌های پرستاری باشد، پرستار پس از فارغ‌التحصیلی از دانش بالایی برخوردار نخواهد بود.

اما موافقان معتقدند که این کار اگر با نظارت دقیق انجام شود، با یک تیر دو نشان زده می‌شود. یعنی هم دانشجوی پرستاری جذب می‌شود و هم مشکل کمبود پرستار حل خواهد شد. البته این استدلال را هم بسیاری از مخالفان این طرح قبول ندارند. به باور آن‌ها، دانشجوی پرستاری که صبح تا شب در گریز بالین بیمار باشد، دیگر وقتی پیدا نمی‌کند که بخواد مسائل آموزشی

را یاد بگیرد. خطر فارغ‌التحصیل شدن «پرستار کم‌سواد» خطر پیش روی این طرح است که مخالفان بر آن تأکید جدی دارند. طرح دیگری که متولیان نظام سلامت مصرانه پیگیری اجرای آن هستند، جذب نیروی کمک‌پرستار در مراکز درمانی است تا مشکل کمبود نیروی مراقبتی در بیمارستان حل شود. در این طرح، قرار است آموزش‌های یک‌ساله به متقاضیان داده شود و این نیروها با عنوان «کمک‌پرستار» جذب بیمارستان‌ها شوند. مخالفان این طرح تأکید دارند که هیچ تضمینی وجود ندارد که کمک‌پرستار رفته‌رفته جای پرستار را بگیرد و همان

یکشنبه ● ۲۵ بهمن ۱۳۹۴ ● شماره چهل و سه

A T I V E H N O

■ سیمای پرستاری در سازمان تأمین اجتماعی

هم‌اکنون حدود ۱۴ هزار نفر در تیم پرستاری مراکز درمانی سازمان تأمین اجتماعی مشغول خدمت هستند. در تهران و اصفهان تعداد پرستاران شاغل در مراکز درمانی سازمان تأمین اجتماعی بیش از سایر نقاط کشور است. مریم گیلوری، رئیس گروه پرستاری اداره کل درمان مستقیم سازمان تأمین اجتماعی، در گفت‌وگو با آتیه‌نو تأکید دارد که به دلیل استقرار نظام هماهنگ در سازمان تأمین اجتماعی، پرستاران این سازمان به نسبت پرستاران سایر مراکز درمانی اوضاع بهتری دارند: «با توجه به هماهنگی بالایی که بین همه اجزا، ساختار و مدیریت این سازمان وجود دارد، پرستاران شاغل در مراکز درمانی این سازمان تکلیفشان را می‌دانند و شرح وظایفشان کاملاً روشن است. در سازمان معیار مشخصی برای بازنگستگی و یا ارائه سایر خدمات رفاهی به پرستاران وجود دارد. مثلاً در همه ۷۰ بیمارستان سازمان تأمین اجتماعی، یک راهنمای بالینی یکسان وجود دارد که همین موضوع، کار را برای پرستاران راحت‌تر می‌کند. این راهنمای بالینی نحوه خدمت‌رسانی پرستار و کادر درمان را به طور دقیق مشخص کرده است.» البته گیلوری از مشکلات همقطاران‌اش غافل نیست و خاطر نشان می‌کند که موضوع سختی کار این گروه نیست و پرستاران چندان دیده نمی‌شود. مثلاً اگر معیار سختی کار پرستاران را به نسبت حقوقشان محاسبه کنیم، شاید برای سختی کار آن‌ها مبلغی بیش از ۵۰ یا ۶۰ هزار تومان پرداخت شود: «باید میزان محاسبه سختی کار آن‌ها، رقمی معقول و منطقی باشد تا پرستاران برای حضور در شیفت‌های سخت و طولانی مدت انگیزه داشته باشند.»

■ اختلاف درآمدها پس از اجرای طرح تحول سلامت

یکی از عمده گلایه‌های پرستاران از اختلاف کارانه دریافتی بین پرستاران و پزشکان پس از اجرای طرح تحول سلامت است. با اجرای گام سوم طرح تحول سلامت و افزایش تا ۱۲۰ تا ۳۰۰ درصدی تعرفه بسیاری از خدمات پزشکی، درآمد بسیاری از پزشکان با ارتقای چشمگیری مواجه شد، اما در عین حال افزایش دریافتی پرستاران در مقایسه با افزایش دریافتی پزشکان اصلاً قابل مقایسه نیست. معاون پرستاری وزیر بهداشت در حمایت از افزایش تعرفه پرستاران تأکید می‌کند که کارانه پرستاران نسبت به سال ۹۲ به طور میانگین دو تا ۲/۵ برابر افزایش یافته است، اما محمد شرفی مقدم، قائم‌مقام سازمان نظام پرستاری، چندان با این استدلال موافق نیست و به آتیه‌نو می‌گوید: «اختلاف درآمد بین پزشک و پرستار پس از اجرای طرح تحول سلامت بیشتر از قبل شده است. حتی بفرض دو برابر شدن افزایش کارانه پرستاران، ما یلیم خود مسئولان وزارت بهداشت پاسخ بدهند که پس از اجرای طرح تحول سلامت، اختلاف درآمد بین پزشک و پرستار چند برابر بیشتر شده است؟» جدای از همه این‌ها، نباید فراموش کرد که با اتکا به آمارهای رسمی، سالانه ۷۰۰ تا هزار نفر از نیروهای پرستاری نیز از کشور خارج می‌شوند و شغل پرستاری را در کشورهای توسعه‌یافته پی می‌گیرند، در حالی که شاید اگر امکانات و تسهیلاتی مناسب با سختی شغل پرستاران به آن‌ها اعطا می‌شد، به احتمال قوی هیچ پرستاری خانه‌نشینی، فعالیت اداری یا مهاجرت به خارج از کشور را به کار پرستاری در مراکز درمانی کشور ترجیح نمی‌داد.

وظایف پرستار را انجام ندهد. وقتی نیرویی که فقط یک سال آموزش دیده بخواد همان کار پرستار را انجام دهد، قطعاً این اتفاق به ضرر بیمار تمام می‌شود. اما از سوی دیگر، موافقان این طرح می‌گویند که قرار نیست کمک‌پرستاران جای پرستاران را بگیرند، بلکه این نیروها فقط مراقبت‌های اولیه را برای بیماران انجام می‌دهند. انظور که از اخبار به گوش می‌رسد، مخالفت‌های جامعه پرستاری با این دو طرح چندان کارساز نبوده و قرار است به‌زودی هر دو طرح در مراکز درمانی کشور اجرا شوند.

طرح‌های جدید برای حل مشکل کمبود پرستار و چند اما و اگر!